

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 15CoPs/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3523200459
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:3523200459.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka a členiek senátu Mgr. Silvie Tisovej a JUDr. Miriam Štillovej, v právnej veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony vyšetrowaného: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom C., zastúpený procesným opatrovníkom D. C., na základe návrhu navrhovateľa: D. E. A., za účasti Krajskej prokuratúry Trenčín, na odvolanie D. C. voči rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. NM-9Ps/3/2023-61 zo dňa 28.07.2023, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. potvrdzuje.
- II. V ostatnej časti ponecháva rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý.
- III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) obmedzil vyšetrowanému spôsobilosť na právne úkony (výrok I.), ustanovil mu za opatrovníka D. C., vymedziac rozsah a spôsob zastupovania obmedzeného na právne úkony (výrok II.) a súčasne mu uložil povinnosť dvakrát do roka predkladať správu o vyšetrowanom a o nakladaní s jeho majetkom (výrok III.). Znalkyni z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria MUDr. Márii Ohrablovej priznal odmenu vo výške 438,92 eur (výrok IV.), ktorá mala byť vyplatená z rozpočtových prostriedkov súdu prvej inštancie (výrok V.). Vo výroku VI. štátu náhradu trov konania nepriznal.

Napadnuté rozhodnutie odôvodnil tým, že v konaní bola preukázaná duševná porucha vyšetrowaného, ktorá nie je len prechodného charakteru, a v dôsledku ktorej je vyšetrowaný obmedzený v bežnom spôsobe života a nie je schopný robiť právne úkony v plnom rozsahu. Pri určení rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony vyšetrowaného prihliadol najmä na závery znaleckého dokazovania.

Za opatrovníka vyšetrowanému ustanovil D. C., v ktorom má tento trvalý pobyt poukazujúc na to, že navrhovateľ - otec vyšetrowaného túto funkciu vykonávať nechce z dôvodu narušenia dôvery medzi ním a synom, pričom niet inej blízkej osoby, ktorá by mohla vyšetrowaného objektívne a zodpovedne zastupovať. Súd prvej inštancie mal za to, že obec poberá finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu na obyvateľov svojej obce, a preto má povinnosť sa o týchto obyvateľov riadne starať. Vymedzenie rozsahu práv a povinností opatrovníka zdôvodnil aplikáciou ust. § 274 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

Znalkyni priznal odmenu za vykonané znalecké dokazovanie, ktorá bude vyplatená z rozpočtových prostriedkov súdu prvej inštancie, pričom konštatoval, že štát v dôsledku dôvodne podaného návrhu nemá právo na náhradu týchto trov.

2. Proti výroku II. napadnutého rozsudku podalo v zákonom stanovenej lehote odvolanie D. C. (ďalej len „odvolateľ“) dôvodiac, že súd prvej inštancie neúplne zistil skutočný stav veci a nezohľadnil všetky

relevantné skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na rozhodnutie o ustanovení opatrovníka. Keďže z vykonaného dokazovania vyplýva, že vyšetrowaný trpí duševnou poruchou trvalého charakteru, pre ktorú musí byť pod dohľadom kvalifikovanej osoby, táto by mu mala zabezpečiť osobnú starostlivosť. Za dôležitú okolnosť odvolateľ považoval fakt, že vyšetrowaný je aktuálne hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici Philippa Pinela v Pezinku (ďalej len „nemocnica“), pričom liečba bude pokračovať ešte minimálne tri mesiace s predpokladom dlhšieho trvania vzhľadom na zistenú diagnózu. Odvolateľ mal za to, že následne bude vyšetrowaný potrebovať ďalšiu starostlivosť v špecializovanom zariadení sociálnych služieb, ktorú mu bude musieť zabezpečiť jeho opatrovník. Odvolateľ vykonal dopyt na zariadenia vo svojom okolí, avšak momentálne ani s výhľadom na najbližších šesť mesiacov voľné miesto pre vyšetrowaného nemajú. Vzhľadom k tomu mal za to, že D. B. by lepšie vedelo zabezpečiť aktuálne potreby vyšetrowaného a po prepustení z nemocnice by bolo schopné zabezpečiť aj jeho umiestnenie v špecializovanom zariadení vo svojom okolí. Podľa názoru odvolateľa v prípade umiestnenia vyšetrowaného vo vzdialenejšom zariadení môže súd zmeniť svoje rozhodnutie a za opatrovníka ustanoviť obec, v ktorej by bol opatrovanec reálne umiestnený.

Odvolateľ sa nestotožnil s formalistickým postupom súdu prvej inštancie, ktorý sa pri rozhodovaní o ustanovení opatrovníka obmedzil len na konštatovanie, že vyšetrowaný má stále trvalý pobyt v D. C. a nevzal do úvahy jeho dlhodobé potreby a záujmy tak, aby bola funkcia opatrovníka vykonávaná riadne, efektívne a osobou, ktorá má reálny dosah na aktuálne potreby vyšetrowaného, čo D. C. vzdialené od nemocnice cca 80 km nie je schopné zabezpečiť. Podľa jeho názoru adresa trvalého pobytu fyzickej osoby má len evidenčný charakter a nemôže byť pri rozhodovaní o ustanovení za opatrovníka (ako jediná) rozhodujúca. S poukazom na uvedené odvolateľ navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že za opatrovníka bude vyšetrowanému ustanovené D. B., prípadne, aby bol v tejto časti napadnutý rozsudok zrušený a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. K podanému odvolaniu sa navrhovateľ vyjadril tak, že trvá na ustanovení D. C. za opatrovníka z dôvodu, že hospitalizácia vyšetrowaného v nemocnici je len dočasná a opatrovníctvo je potrebné zabezpečovať dlhodobo.

4. Prokurátor navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

5. Vyšetrowaný sa k odvolaniu ani k vyjadreniam nevyjadril.

6. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“ v spojení s § 3 ods. 5 CMP), preskúmal vec v intenciách ust. § 65 a § 66 CMP a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP rozsudok prvoinštančného súdu v napadnutom výroku II. podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie a vychádzajúc z jeho obsahu dospel k záveru, podľa ktorého súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vykonal dostatočné dokazovanie, ktoré následne správne právne posúdil a pri rozhodovaní vychádzal zo zásad stanovených Občianskym zákonníkom a Civilným mimosporovým poriadkom pre ustanovenia opatrovníka osobe obmedzenej na spôsobilosti na právne úkony. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto len konštatuje správnosť jeho záverov, keď rozhodol o ustanovení D. C. za opatrovníka pre vyšetrowaného (osobu obmedzenú na spôsobilosti na právne úkony). Odvolateľ v odvolaní neuviedol žiadne dôvody, ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav resp. s ktorými by sa už nevysporiadal súd prvej inštancie.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že pokiaľ z nejakého dôvodu nie je možné za opatrovníka ustanoviť žiadneho z príbuzných alebo žiadnu inú vhodnú osobu, súd ustanoví ako opatrovníka orgán miestnej samosprávy, ktorým je obec či mesto ako právnická osoba (§ 18 ods. 1 písm. c/ Občianskeho zákonníka), prípadne jeho zariadenie, ktoré je oprávnené vystupovať svojim menom, tzv. verejný opatrovník. Ustanovenie verejného opatrovníka nie je viazané na jeho súhlas (judikát R 54/1984).

Odvolací súd po preskúmaní všetkých relevantných skutočností dospel k záveru, podľa ktorého súd prvej inštancie postupoval správne, keď ustanovil vyšetrowanému za opatrovníka odvolateľa, nezistiac žiadnu vhodnú osobu z okruhu blízkych/príbuzných vyšetrowanému, ktorá by spĺňala podmienky pre ustanovenie za opatrovníka. Tým boli splnené zákonné predpoklady pre ustanovenie tzv. verejného opatrovníka, a to odvolateľa. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že vyšetrowaný je občanom D. C.,

a teda prvoradou povinnosťou tohto je zabezpečiť starostlivosť o potreby jeho obyvateľov vychádzajúc z ust. § 1 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

8. Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku odvolateľa, podľa ktorej zo strany súdu prvej inštancie išlo o formalistický prístup, keďže vyšetrowaný sa aktuálne nachádza v nemocnici v D. B.. Správne podotkol navrhovateľ, že táto hospitalizácia je len dočasnou, preto nie je možné konštatovať, že by D. B. bolo schopné lepšie zabezpečiť jeho potreby. Podľa názoru odvolacieho súdu pre nájdenie zariadenia sociálnych služieb nie je podstatná vzdialenosť zariadenia od osoby, ktorá túto sociálnu službu zabezpečuje. Navyše v konaní nebolo preukázané, že by D. B. takéto zariadenie vedelo zabezpečiť vo svojom okolí. Vzhľadom k tomu je podľa názoru odvolacieho súdu D. C., v ktorom má vyšetrowaný aktuálne trvalý pobyt, vhodnejším na ustanovenie za opatrovníka. Nie je však vylúčené, aby v budúcnosti odvolateľ požiadal o odvolanie z funkcie opatrovníka a navrhol ustanoviť tú obec, v ktorej bude vyšetrowaný natrvalo umiestnený v niektorom sociálnom zariadení. Až vtedy bude podľa názoru odvolacieho súdu splnená podmienka lepšieho zabezpečenia potrieb obmedzeného na právne úkony tak, ako to namietal odvolateľ v podanom odvolaní.

9. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že rozhodnutie súdu prvej inštancie ponechal v ostatných, odvolaním nenapadnutých výrokoch nedotknutý.

10. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP, nakoľko neboli splnené podmienky pre aplikáciu ust. § 251 ods. 2 CMP.

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).